

Ambiciozni kulturni projekti za promjenu imidža nesigurnog lučkog grada

Međunarodni skup koji je prošloga tjedna u Marseilleu okupio stotinjak predstavnika gradskih vlasti i sveučilišta iz bivših i budućih prijestolnica kulture predstavio je europske primjere dobre prakse u kreativnom korištenju kulturne raznolikosti i valorizaciji ključnih elemenata urbanog identiteta i kulturne baštine u održivom razvoju gradova

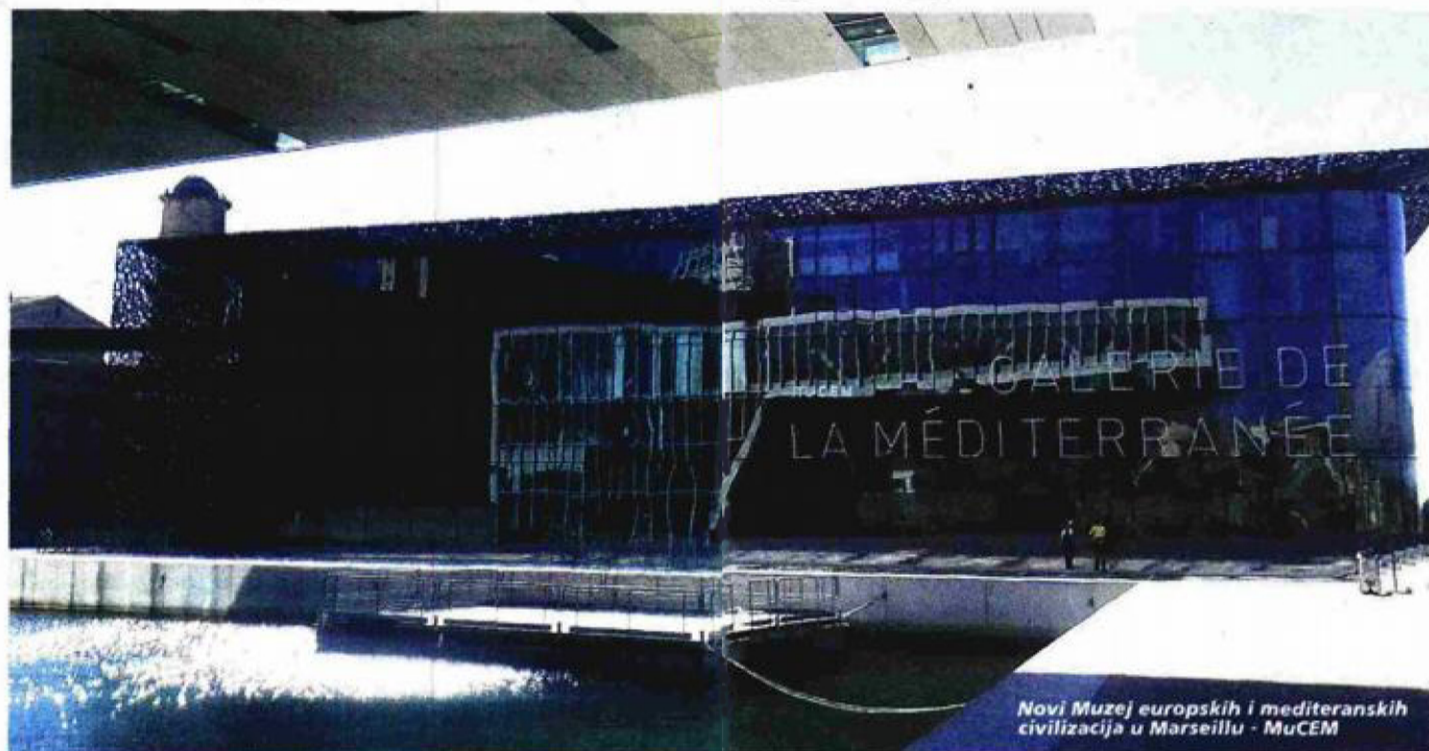
MARSEILLE - Više od 900 kulturnih događanja, 140 atraktivnih izložbi i stotinu raznih performansa u koje je uključeno čak dva milijuna stanovnika, umjetnika i kreativaca iz 97 gradova i općina regije Marseille-Provence, uz 20 kapitalnih investicija u kulturnu infrastrukturu vrijednih 680 milijuna eura, bilanca je bogate kulturno-umjetničke godine Marseillea, uz slovačke Košice, ovogodišnje Europske prijestolnice kulture.

Regija i grad kao civilizacijsko raskršće

Imajući u vidu ključne vrijednosti identiteta najstarijeg francuskog lučkog grada, koji je kroz cijelu svoju povijest bio kulturni posrednik između obala Mediterana, europske i afričke, što je rezultiralo bogatstvom i prepletanjem kulturnih utjecaja, organizatori prestižne manifestacije uspješno su istaknuli ključne prednosti regije koja je inspirirala brojne umjetnike, podijelivši godinu "kulturne olimpijade" u tri programske cjeline koje slave otvorenost prema svijetu, ljepotu prirode i bogatstvo kulturnog identiteta Marseillea i Provanse.

Nakon otvaranja kulturne sezone u siječnju, koje je u kreativnom performansu uključilo milijune građana, umjetnika i turista, uz spektakularni vatromet na vodi, ključni događaj minuloga ljeta bilo je otvaranje Muzeja europskih i mediteranskih civilizacija u staroj marsejskoj luci, uz tvrđavu Saint Jeane iz 17. stoljeća. Arhitekt Rudy Ricciotti osmislio je još 2004. projekt muzeja ekskluzivno posvećenog bogatstvu kulturne raznolikosti Mediterana, koji slavi kulturno nasljeđe regije i grada kao civilizacijskog raskršća, a raskošan muzejski postav na tri razine, obavljen neobičnim crnim mrežastim plaštom i povezan mostom s utvrdom na ulazu u luku, multimedijalno prezentira kulturnu i gospodarsku povijest, etnografske, kulturološke i političke sastavnice identiteta i kulturne razmjene mediteranskog prostora, uključujući i naše krajeve.

Zbog velikog broja imigranata često proglašavan najmultikulturalnijim francuskim gradom, Marseille je danas pravi mozaik mediteranskih identiteta i kultura, kojemu je ekonomska kriza donijela i cijeli niz problema, od nezaposlenosti i siromaštva, do soci-

Novi Muzej europskih i mediteranskih civilizacija u Marseilleu - MuCEM

Izložba slavnog arhitekta Le Corbusiera u galerijskom prostoru uredenom u bivšem lučkom hangaru

jalne nesigurnosti i kriminala. Izazov za organizatore Europske prijestolnice kulture bio je stoga promijeniti imidž nesigurnog lučkog grada i, kroz ambiciozne programe urbane

regeneracije i ulaganja u kulturnu infrastrukturu, pretvoriti ga u prijestolnicu turistički već dobro poznate Provanse. Istaknuo je to Ulrich Fuchs iz organizacijskog odbora marsejskog

mega-projekta na prošlotjednom otvaranju konferencije Cultural Encounters - The Mosaic of Urban Identities (Kulturni susreti - Mozaik urbanih identiteta).

Međunarodni skup koji je prošloga tjedna u Marseilleu okupio stotinjak predstavnika gradskih vlasti i sveučilišta iz bivših i budućih prijestolnica kulture predstavio je europske primjere dobre prakse u kreativnom korištenju kulturne raznolikosti i valorizaciji ključnih elemenata urbanog identiteta i kulturne baštine u održivom razvoju gradova. Organizatori i njihovi gosti istaknuli su u raspravi prednosti sinergijskog djelovanja kulture i turizma i povezivanja grada - prijestolnice kulture sa širom regijom, posebice važnost projekata urbane revitalizacije i socijalne regeneracije kroz osmišljavanje novih modela kreativnih klastera i kulturnih četvrti kao ključnih punktova promišljanja razvoja grada.

Radikalni redizajn marsejske luke

Tako je u Marseilleu, u čast slavni umjetnika, inspiriranih mediteranskim duhom Provanse, poput Van Gogha, Dufyja, Picassa, Cesara i Le Corbusiera, kojima su posvećene i tematske izložbe, osmišljen inovativni model kreativne produkcije Euromediteranskih ate-

ljea, kao podrška mladim stvaraocima i ujedno poluga kulturnog, društvenog i gospodarskog razvoja regije. Originalna kombinacija slavljenja urbane kulture i tradicionalnih obrta, likovne umjetnosti, glazbe, plesa, književnosti, novih medija i gastronomije rezultirala je umrežavanjem kulturnih programa u cijeloj regiji, pa je tako nastala i nova planinarska staza GR2013, izložba o oblacima u Arlesu, projekti mediteranskih narativa ili kombinacija suvremene umjetnosti i delikatesnih eno-gastro programa u niti sat vremena udaljenom pitoresknom Aix-en-Provenceu. Nakon radikalnog redizajna marsejske luke, stari hangari pretvoreni su u galerijski prostor u kojem se ovih dana može pogledati i izložba o manje poznatim aspektima stvaralaštva slavnog arhitekta Le Corbusiera. Slikovite gradske četvrti oživljene su novim kulturnim centrima i uličnim instalacijama, prirodoslovni muzej oduševljava će ljubitelje znanosti izložbom o ulozi svjetla u suvremenom životu, a predstavljeni su i novi kulturni itinerari koji pričaju priču o ulozi Marseillea u Drugom svjetskom ratu i pokretu otpora.

Napisala i snimila
Nataša UROŠEVIĆ

I o Puli u Marseilleu

Europska prijestolnica kulture projekt je koji slavi vrijednosti zajedničkog europskog identiteta i ujedno omogućuje izabranom gradu da predstavi svoj bogati kulturni život i vrijednu kulturno-povijesnu baštinu. Kao nova članica Europske unije i Hrvatska je dobila priliku da jedan od njenih gradova ponese ovu prestižnu titulu 2020. godine. Ministarstvo kulture raspisat će početkom 2014. natječaj

na koji se mogu javiti zainteresirani gradovi, koji imaju deset mjeseci za pripremu natječajne aplikacije. Svoju su kandidaturu dosad najavili Pula, Rijeka, Split, Dubrovnik, Zagreb, Varaždin i Osijek.

Zbog aktualne recesije, veliki izazov hrvatskim kandidatima bit će financijska održivost projekta, tako da gradovi-kandidati rješenje traže u održivim varijantama koje na inovativan način

valoriziraju postojeću (primjerice, industrijsku i vojnu) baštinu i umrežavaju kreativni potencijal svojih sugrađana, umjetnika i znanstvenika kroz tzv. kreativne klastere i kulturne četvrti. Sličan je model autorica teksta predstavila na konferenciji Sveučilišne mreže

Europskih prijestolnica kulture Cultural Encounters - The Mosaic of Urban Identities, prezentacijom istraživanja provedenog proš-

le godine u okviru kolegija Kulturni identitet Hrvatske i Europski identitet na Interdisciplinarnom studiju Kultura i turizam pulskog Sveučilišta, tijekom kojeg su studenti istraživali ključne odrednice urbanog identiteta Pule, uključujući i multikulturalnost, zbog čega je 350 ispitanika grad (i regiju) proglasilo najmultikulturalnijim, najtolerantnijim i najkozmpolitskijim u Hrvatskoj, što ga, uz veliki baštinski potencijal i razvijene kulturne industrije čini kandidatom za ovu prestižnu titulu.